

Jerzy Adamczyk

Kompetencje legislacyjne biskupa diecezjalnego w świetle KPK w zakresie *munus docendi*

Streszczenie

Artykuł przedstawia problematykę kompetencji prawodawczych w zakresie *munus docendi*, jakie Kodeksie Prawa Kanonicznego z 1983 roku przyznaje biskupom diecezjalnym.

Niektóre z przepisów kodeksowych mają charakter obligatoryjny, a inne fakultatywny.

Spośród wszystkich zadań biskupa diecezjalnego na czoło wysuwa się obowiązek nauczania. Zadania te biskup wykonuje albo osobiście, lub też za pośrednictwem i przy pomocy kapłanów, a nawet wiernych świeckich. W tym ostatnim wypadku jest on głównym organizatorem i kierownikiem nauczania. Zasadniczym przejawem kierownictwa całą dziedziną nauczania kościelnego w diecezji jest biskupie ustawodawstwo z zakresie *munus docendi*.

Po naszkicowaniu krótkiego wstępu ukazano, według systematyki kodeksowej, dziedziny nauczycielskiego zadania Kościoła, które biskup diecezjalny władny jest uregulować kanonicznie.

Wspomniany hierarcha, będąc jedynym prawodawcą w swoim Kościele partykularnym ma więc obowiązek lub możliwość uregulowania niektórych zagadnień z zakresu urzędu nauczycielskiego w takich dziedzinach jak: działalność ekumeniczna katolików, przepowiadanie Słowa Bożego, nauczanie katechetyczne, dzieło misyjne Kościoła partykularnego, formacja religijna w szkołach oraz środki społecznej komunikacji.

W dziedzinie katechizacji więcej uwagi poświęcono problematyce Wydziału Katechetycznego kurii biskupiej, dochodząc do wniosku, że mimo iż KPK o tym nie wspomina, to jednak jest to instytucja obowiązkowa do powołania na podstawie prawa partykularnego.

Wspomniane kompetencje prawodawcze może biskup zrealizować zarówno na synodzie, jak i poza nim.

Kończącą część artykułu stanowią wnioski wynikające z analizy przepisów kodeksowych i najnowszych dokumentów kościelnych.

Legislative Competence of a Diocesan Bishop on *Munus Docendi* in the Light of the Code of Canon Law (CIC)

Summary

The article discusses legislative competence on *munus docendi* granted to diocesan bishops by the 1983 Code of Canon Law.

Some of the code regulations are of obligatory and some of non-obligatory character. From among all the functions of a diocesan bishop, the teaching obligation is given priority. These functions are administered by either the bishop himself or by the agency and assistance of priests and even the faithful laymen. In the latter case, the bishop is a chief teaching leader and instructor. The primary manifestation of that teaching leadership in a diocese is the bishop's legislation on *munus docendi*.

After a brief introduction, the author, following the code arrangement, addresses the teaching function of the Church to be canonically regulated by the bishop.

The hierarch being the exclusive legislator in his particular church is bound or authorized to regulate some areas of the teaching office in such areas as: ecumenical action of Catholics, the

preaching of the Word of God, catechetical instruction, missionary action of the particular church, religious education in schools and the instruments of social communication.

As regards religious instruction, more space has been devoted to the issue of Catechetical Department of the Bishop's Curia; conclusions have been drawn that, although CIC omits to mention that, this institution is established obligatorily under particular law.

A bishop may elect to exercise his legislative competence both at a synod and outside.

The article concludes with some closing remarks following from the analysis of the CIC regulations and of the relevant, latest ecclesiastical documents.

Легислативные компетенции епархиального епископа в пределах *munus docendi* в Кодексе Канонического Права

Резюме

Данная статья посвящена проблематике законодательным компетенциям епархиальных епископов в пределах *munus docendi* на основе Кодекса Канонического Права с 1983 г. Часть предписаний кодекса имеет обязательный характер, а часть – факультативный. Среди всех заданий епархиального епископа на первое место выдвигается обязанность учения. Эту задачу епископ исполняет лично сам или прибегает к помощи священников и даже мирян. В последнем случае он является главным организатором и руководителем учения. Основным проявлением руководительного процесса всей сферой учения Церкви в епархии является епископское законодательство в пределах *munus docendi*.

После представления в общих чертах краткого введения согласно кодексовой систематики были представлены области учительского задания Церкви, которые епархиальный епископ имеет каноническое право учредить.

Иерарх, являясь единственным законодателем в своей партикулярной Церкви, имеет затем обязанность или возможность регулирования некоторых вопросов, касающихся учительской функции в следующих областях: экуменической деятельности католиков, проповедования Слова Божьего, катехитической науки, миссионерской деятельности партикулярной Церкви, религиозной формации в школах, средств общественной коммуникации.

В сфере катехизации много внимания уделяется проблематике Отделения Катехизации епископской курии. Основываясь на данном факте, можно прийти к заключению, что, несмотря на то, что в Кодексе Канонического Права не упоминается о таком учреждении, оно обязательно должно возникнуть на основании партикулярного права.

Вышеприведенные законодательные компетенции епископ может реализовать как на синоде, так и по его окончанию.

Заключительная часть статьи содержит итоги анализа положений кодекса и новейших церковных документов.